

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Serisori nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Ruz. Angenfeld & Emerio Les-
ner, Heinrich Schalek, A. O-
belik Nsehr., Anton Orpplik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstom Bernat, Iuliu Le-
opold (VII) Erszébet-körút.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifa și invo-
ială. — BROCLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.,
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un eșem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 172.

Brașov, Luni-Marți 11 (24) August

1909.

Răspunsul nostru presei maghiare.

Toate ziarele franceze din Paris, publică re-
spunsul dat de presa română din Ungaria, în urma
inițiativei luate de „Tribuna“ din Arad, acelor
miciuni îndrăznețe, ce au adunat ziaristii ma-
ghiarilor în răspunsul lor la apelul ziaristilor fran-
cezi, pentru a stăruși și ei ca monstruosul proces
de la Agram, semnul cel mai evident al sistemului
de intoleranță de rasă, să se sfârșească cât
mai curând. Dăm aci în original rândurile noastre
de apărare:

Onorate confrate!

Ați adresat zilele trecute sindi-
catului ziaristilor unguri din Buda-
pesta o telegramă, rugându-i să in-
tervie în favoarea acuzațiilor din pro-
cesul dela Agram. Răspunsul ce ați
primit nu ne miră. Presa ungurească
susține prin o tradiție de 40 ani, un
regim de asuprire și violentare a tu-
tutor neamurilor străine din Ungaria
și, printr-o consecință logică, nici în
cazul acesta ea nu putea să ia parte
decât pentru opresori și contra celor
persecutați.

Răspunsul acestor ziaristilor din
Budapesta cuprinde însă alte pasagii
pe cari nu le putem lăsa nedesmin-
țite. Astfel se spune în acel răspuns
ce vi-s-a adresat că: „Trecutul presei
ungurești este plin de pildele cele
mai frumoase de lupte pentru liber-
tatea presei, lupte pe cari ziaristii,
ziarele și presa ungurească întreagă
le-au dus contra unor atacuri se-
rioase“.

Și mai la vale se zice: „Opinia
publică a Ungariei a condamnat și
combătut în tot trecutul ei ori-ce
silnicie, ori-ce opresiune de rasă sau
de religie și ori-ce regim de teroare.“

Sunt aceste două afirmațiuni pe
cât de temerare, pe atât de neade-
vurate. Presa ungurească fiind în
mare parte subvenționată direct ori
indirect de guvernul unguresc, se fo-

losește de ori-ce prilej spre a apăra
sistemul actual de opresiune a tu-
tutor nemaghiarilor din țară. Prigoni-
rea asta a mers atât de departe in-
cât a oprit până și cel mai elemen-
tar drept politic într-o țară constitu-
țională, dreptul asociației politice și
al formării de partide politice pentru
nemaghiari.

În acest sistem general de opre-
siune intră și prigonirea cu toate
mijloacele statului a presei nema-
ghiare. Nu mai insistăm asupra u-
nor măsuri de vecsațiune mai mă-
runte, ca bunăoară oprirea vânzării
acestei presei la toate debitele de
ziare dela garile tuturor liniilor din
țară, asupra șicanărilor mărunte atât
de simțitoare totuși, pe cari le îndu-
ră presa noastră la transportul
postal, întârzierea telegramelor și
scrisorilor mai importante adresate
ziarelor nemaghiare etc. etc.

Voim să arătăm cu fapte cât
adevăr este în cuvintele mai sus ci-
tate ale confrăților noștri unguri de-
spre libertatea presei în Ungaria.
După o statistică întocmită anul tre-
cut în luna August, în cei din urmă
2 ani și 4 luni, numărul condamna-
țiilor politice pentru preținse „delicte
politice de presă“ a fost 226, osân-
diți în total la 181 de ani 3 luni și
6 zile temniță, iar amenzile și chel-
tuiele de proces s'au urcat la suma
de 200.000 coroane.

Adăugăm că cu toate aceste pri-
goniri politice manifeste nu ni-s'a
dat să cetim în presa ungurească
niciodată un cuvânt de reprobare
pentru acest regim de prigonire.
Avem însă, dimpotrivă, prilejul zilnic
de a ceti în aceeași presă ungurească,
care se laudă cu „trecutul ei plin de
pildele luptelor pentru libertatea presei
și a gândirii“, apeluri adresate mi-
nisterului public, să aplice toată
rigoarea legilor împotriva preținse-

lor noastre „instigații“ și o mare
parte a acestor apeluri ne-a adus
noi prigoniri și suferinți.

În asemenea împrejurări, stima-
ților confrăți, înțelegeți că, a fi ga-
zetar și a face gazetărie în Ungaria,
dacă nu susții regimul actual de asu-
prire, și mai ales dacă nu ești ungur,
înseamnă un martiriu. Mizeria, tem-
nița, ruina fizică și materială sunt azi
soarta gazetarului nemaghiar și mai
ales român, din Ungaria. Și culmea,
spre ați lua și posibilitatea, ca să-ți
asiguri o retragere după o viață pe-
trecută în muncă excesivă, în perze-
cții vecinice și în temniți, guvernul
nu permite formarea unui sindicat al
ziariștilor români și ori de câte ori s'a
încercat formarea lui, guvernul ungu-
resc a refuzat aprobarea statutelor
noastre — pentru a-ne da pradă mi-
zeriei sigure și a împiedeca să lucrăm
și să scriem așa cum convingerile ne
dictează.

În felul acesta, veți înțelege sti-
maților confrăți, cât preț se poate
pune pe afirmațiile presei din Buda-
pesta, care se laudă a fi ocrotitoarea
libertății cuvântului și a presei. Sub
aceste cuvinte se ascunde o realitate
de asuprire și prigonire, crudă și bru-
tală, a presei și a ziaristilor nema-
ghiarilor din Ungaria. O presă întreagă,
presa nemaghiară, e expusă loviturilor
sistemate de călău, ale guvernului
unguresc și scopul este a o zdrobi
și extermina cu desăvârșire, după cum
deja unele ziare românești au fost
nevoite să înceteze, redactorii lor fiind
aruncați în temniți și fondurile ace-
stor ziare istovite cu desăvârșire de
amenzile dictate de justiția maghiară.

Nu lamentăm, nu ne plângem și
nu cerem ajutorul nimănui, dar ne-
adevărurile sindicatului din Budapesta
ne-au revoltat prea mult, decât să le
putem primi în tăcere. Ele ne-au fă-
cut să vă desvălim contrastul prea

isbitor dintre cuvintele frumoase ale
presei ungurești și dintre realitatea
stărilor din Ungaria.

Vă rugăm ca în interesul adevă-
rului adânc jignit, în interesul cauzei
drepte a unei presei și a unui popor
întreg să binevoiți a aduce faptele
citate de noi la cunoștința opiniei pu-
bliche franceze care într'un nobil avânt de
umanitarism și de generositățe, a știut,
mai mult decât orice altă țară, să
arete totdeauna sentimentele de căl-
duroasă simpatie pentru suferințele
tututor asupriților și prigoniților de
ori unde. Dacă nu veți putea contri-
bui la micșorarea suferințelor noastre,
onorați confrăți, vă rugăm să bine-
voiți măcar a nu contribui nici la mă-
rirea lor, dând crezare afirmațiilor
grandiloquente ale opresorilor noștri,
cari printr'un vâl de frumoase min-
ciuni caută să ascundă lumii civilizate
realitatea dureroasă și brutală.

Primiți, Vă rog, onorațiilor con-
frăți, salutul confraternel al presei
românești prigonite din Ungaria.

Ziarele: „Tribuna“ (Arad), „Gazeta
Transilvaniei“ (Brașov), „Lupta“ (Buda-
pesta), „Țara Noastră“ (Sibiu), „Liber-
tatea“ (Orăștie), „Poporul Român“ (Bu-
dapesta), „Gazeta de Duminică“ (Șim-
leu), „Revista politică și literară“ (Blaj),
„Revista Bistriței“ (Bistrița).

Medicii bucovineni și congresul me-
dical din Budapesta. Din Cernăuți ni se co-
munică următoarele:

„Ziarele ungurești și după ele cele
austriace în frunte cu „Neue Freie Presse“,
au răspândit despre noi medicii din Bucu-
vina vestea calomnioasă, că noi am fi de-
savuat memorandumul lansat de colegii din
România. În fața acestei calomnii medicii
români din Bucovina au luat cu unanimi-
tate următoarea deciziune:

„Subscriși medicii, ca reprezentanți ai
tututor medicilor români din Bucovina
se declară solidari cu colegii lor români
din celelalte țări; sunt întru toate de a,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Impresii de călătorie.

IV.

Făgăraș — Brașov.

Ajunși la ora 6 p. m. la Făgăraș,
voiam să tragem la otelul „Mercur“, ce
mi-l recomandase dela Basna nenea Pope-
niciu, cunoscutul, a multe știutorul și afa-
biliul protopretore dela Bran; dar, infor-
mându-mă la gară că „Mercur“ e ținut
de un jidan, și că la hotelul „Paris“, e
românul „Sorea“, ne urcăm într'un omni-
bus și — hai la „Paris“, ca să ne putem
fuduli și noi la Bucureștii, că am fost la
Paris (!) deoarece Bucureștenii cred că nu-
mai ăla e om abil, care a fost la Paris!
Nenea Sorea ne primește cu dragoste și
cu bucurie românească, după ce în câteva
vorbe facem cunoștință. Până la timpul
mesei, soția își găsește o prietenă din co-
pilărie, chiar în vecini dela „Paris“ (!), pe
d-na Ludovica Pop, soția cunoscutului ti-
pograf de prin aceste părți, a d-lui Pop,
care mulți ani a lucrat și aici în Brașov
la „Gazeta Transilvaniei“. Iar eu, dornic
a vedea orașul de baștină a lui Negru
Vodă și a nenumăraților voivozi de Făgă-
raș, voivozi care fără doar și poate au
fost domni de vilă românească, repede
trec șoseaua în grădina publică, care în-
conjoară vechiul castel, — fosta reședință
a voivozilor, iar astăzi servește drept ca-

zarmă militară. Mă leg de cel dintăiu nă-
drăgar mai spălățel, ce-l întâlnesc și în
curiozitatea de a ști ce sunt aceste for-
turi, după „Bună ziua, domnule!“ — îi cer
explicație, în firma credință că am înain-
tea mea un român...

— „Mă rog, nu vorbește ungurește
domnu, că is ungur, magyar ember?“!

— Da eu sunt străin, domnule,
sunt dela București și nu știu de loc un-
gurește. D-ta, cum văd, știi românește a-
tăta, cât să ne putem înțelege, și eu sunt
foarte multumit cu atăta.

— Binye, domnule, io spune ce vrea
boerul, pună găsim un domn dye rumun
că sunt la Fogaraș destule!

Și în modul acesta mi-a povestit
multe și cu multă bunăvoință ungurul,
care de mai multe ori imi ceru scuze că
regretă, că nu știe mai bine românește.
Eu, prinând ocazie, îi spusei: „Vedeți, rău
faceți D-Voastră, domni de ungur, că nu
voiți să învățați ungurește din școală, mai
ales pe aici, unde, cum spui D-ta, impre-
jur sunt mai mult de 100 de sale de Ro-
mâni. Și apoi aci au fost și sunt și azi
Români stăpâni, fiind nobili, adecă nemes
ca și D-Voastră ungurii.“

Acî interloctorul meu mă privi lung
și-mi zise cam indispus:

— Nu mă rog, nu Rumunji stăpâni
aci, ci tot noi Unguri-magyarember; Ru-
munji stăpâni la România, la D-Voastră.
Aici Ungurii stăpâni.

Incunjurând cetatea, ungurul mă con-

duse, tot bine dispus, până în piață, unde,
imi spuse dânsul, că aveam să întâlnesc
și domni de român, că sunt bugătye! La
despărțire îi mulțumesc pentru informa-
țiile prețioase — vorbă se fle; — iar un-
gurul încântat de cunoștință, se comănăci,
depărțându-se. Plec să fac o roată prin
piață; trecând pe dinaintea cafelelei, ob-
serv două grupuri de domni. Trag cu u-
rechea să auz vreo vorbă românească; dar
numai băsada ungurească!

„Ce Dumnezeu! mă gândesc. În piața
Făgărașului cu peste 90% Români, să nu
auzi vorbă românească! Așa de tare să fi
decăzut urmașii boerilor lui Negru Vodă,
cu care se fălia așa de mult d-l Șerban
de Voila, la banchetul dat de primăria
Bucureștilor Românilor din Țara-Bârsei și
a Oltului, cu ocazia Expoziției dela Bucu-
rești?! În fine, evident enervat, ajung la
doi domni: unul mai în vârstă, altul mai
tânăr, care vorbiau românește. Repede mă
însenez la față... îi agrăesc respectuos,
e d-l Turcu, avocat, fost protonotar etc.
Pe d-l Turcu îl cunoșteam de mult, încă
de când profesam în Gherla, după numele
și după faptele sale românești. După ce'mi
exprim bucuria de fericită întâlnire, d-l T.
cu o vădită afabilitate și bunăvoință se
oferă a mă conduce, a-mi arăta și a mă
lămurii asupra tututor lucrurilor ce doriaș
să cunosc în Făgăraș, după ce îi spuse-
sem că văd pentru primaoră acest cuib
românesc de viteji și că anume m'am a-
bătut din linia principală Cluj—Brașov, ca
să văd și mult lăudata Țară a Oltului.

Mai dăm odată ocol pieței; imi arată
banca „Furnica“, liceul cel nou de stat,
unde limba română se propune numai ca
studiu facultativ (!) în leagănuși și în vatra
Românismului, apoi mă conduce înspre
casa cea nouă a comitatului, în vecină-
tatea căreia este și locuința d-lui Șerban
de Voila, la locuința d-sale (doamna Turcu
fiind dusă la Sibiu, la flica d-sale.) Ne în-
toarcem spre grădina publică. În mers d-l
Turcu imi spune pe scurt chestia reuniu-
nei femeilor române, despre care aveam
cunoștință din „Gazeta“, care chestie a
ajuns, din ambiții personale, la ministerul
de interne... Ajunși la grădina publică, la
cetatea lui Negru Vodă, d-l Turcu, (care
scrisese mai nainte Monografia Făgăra-
șului) cu deplina-i competență imi repetă
fazele principale din istoria Făgărașului și
a întreg ținutului, în care, cum se știe, de
voevodii români, de pe vremuri, alături de
Români Mailaștești, astăzi maghiarizați cu
totul — s'au abătut și au stătur uneori.
Se înserase deabinele când, mulțumind
d-lui Turcu, ne-am despărțit, îndreptân-
du-mă spre Paris (!), unde găsim pe d-l
Sorea ocupat cu câțiva mușterii care bā-
săduiau ungurește la o masă, la câte un
pahar cu bere. Cuprindem și noi loc la o
masă vecină, comandându-ne cina și tră-
gând cu urechia la conversația domnișo-
rilor. Când iată că sosind un tânăr, care
salută românește pe „poitași“, conversația
cea animată se schimbă ca prin minune pe
românește. Nu ne putem din destul mira
de acest afront, până ce nenea Sorea ne
spuse că domni erau Români, în afară de

cord cu memorandumul lansat de corpul medical din România și decid ca în fața persecuțiilor neomenoase, la cari sunt supuși frații lor din Ungaria să absenteze dela congresul internațional de medicină ce se va ținea anul acesta la Budapesta.

Dr. Ioan cavalier de Volcinski, profesor c. r. și directorul Maternității din Cernăuți, mare proprietar, deputat etc. Dr. Const. Zurean, directorul spitalului de alienați; Dr. Eud. Procopoviciu, medic primar; dr. Eus. Isopescul, medic primar; dr. Oct. Gheorghian, medic primar; dr. I. Bodea, medic ord. al spitalului de copii; dr. T. Lupu, directorul spitalului din Suceava; dr. I. Mălinașiu, medic primar Câmpulung; dr. A. Grigorovici, Suceava; dr. N. Dracinschi, Iacobeni.

Audiența contelui Aehrenthal la Francisc Iosif. Ministrul de externe, contele Aehrenthal s'a prezentat Sâmbătă în audiență la Maj. Sa Monarhul în Ischl, spre a-i mulțumi pentru acordarea titlului de conte. Contele Aehrenthal a conferit apoi cu monarhul asupra politicii externe și asupra convocării delegațiilor.

România și Serbia. După convorbirea avută la Marienbad cu premierul României I. C. Brătianu, ministrul de externe al Sârbiei M. Milovanovitch a spus într'un interviu acordat unui corresponsent dela »Neue Fr. Presse«, că relațiile comerciale între Serbia și România acuma se bazează exclusiv pe principiul națiunii celei mai favorizate, însă este de dorit ca acest principiu să se sisteze, căci raporturile comerciale între cele două țări nu sunt de-o importanță prea de tot mare, nici una fiind avizată la cealaltă. În părerile lor asupra situației internaționale cei doi bărbați de stat sunt de aceeași convingeri. Amândoi țin la echilibrul din Balcani, și la status quo, cu deosebire la întărirea constituțională a Turciei, fiind aceasta întărire o condiție a consolidării generale în Balcani.

Războiul din Maroc. Se anunță din Gibraltar, că guvernul spaniol mobilizează întreaga artilerie. Bateriile provăzute cu tunuri Schneider sunt gata de a pleca în Africa.

»Daily Telegrapy« află din Melilla, că situația spaniolilor devine din ce în ce mai critică. Fortăreața Melilla e complet izolată. Transportul munițiilor întâmpină multe dificultăți. Spaniolii au fost părăsiți și de acele triburi, cari până acum le erau credincioase.

Primul congres studentesc cultural-național din Iași. 1909.

Față de neînțelegerile ivite în timpul din urmă între comitetele de organizare din București și Iași în privința locului unde are să se țină congresul, neînțelegeri cari avură de urmare demisia delegatului pentru Un-

gar, d-l Mircea R. Șirianul, anunțăm acuma cu plăcere pe toți acei studenți dela noi, cari vor avea destulă energie, de-a îndura micile șicane ce ar avea de întâmpinat din cauza participării la congres — pe lângă speranța de-a nu mai avea de-a face la toamnă cu actualul ministru de culte — că în sfârșit s'a restabilit armonia între cele două comitete organizatoare și au luat hotărârile definitive asupra datului și zilelor când să se țină congresul, după cum urmează în comunicatul mai la vale. Aprobăm și din partea noastră schimbarea termenului pe la mijlocul lui Septembrie, căci astfel studenții noștri pot isprăvi cu înscrierile la universitate încă înainte de-a merge la congres.

Programul.

Primul congres studentesc cultural național se va ține în Iași, în zilele de 6, 7, 8 și 9 Septembrie a. c. Sosirea congresiștilor va avea loc în 5 Septembrie. Congresul va fi deschis prin cuvântul introductiv al președintelui activ, ales dintre studenți. El va arăta importanța congreselor studentești. Privire retrospectivă asupra congreselor noastre. Rostul congresului actual. Idealul național al poporului românesc. Rolul studenției la toate neamurile. Datoria studenției românești în împrejurările de azi.

Vor urma apoi o serie de conferințe, în cari vor căuta să se lămurască următoarele trei puncte:

1. Starea Românilor de pretutindeni sub raportul cultural, economic și social.
1. Conferința unui student din regat asupra stărei culturale a poporului românesc din România liberă. Se va studia fiecare strat social în parte, din acest punct de vedere și se vor analiza toate consecințele ce au decurs dintr'o lipsă de cultură sau dintr'o cultură înstrăinată.
2. Conferința unui student din regat asupra stărei economice și sociale a poporului românesc din România liberă. Se va studia fiecare strat social, în parte, și se va arăta cum se înfățișază din acest punct de vedere, clasa rurală, clasa de mijloc și clasa dirigență.
3. Conferința unui student transilvănean asupra neamului nostru din Ardeal și Țara ungurească.
4. Conferința unui student bucovinean asupra neamului nostru din Bucovina.
5. Conferința unui student basarabean asupra neamului nostru din Basarabia.
6. Conferința unui student macedonean asupra neamului nostru din Macedonia

— Știi ce, bărate, mi-am schimbat planul; mă tem să nu mă îmbolnăvesc mai rău aci, unde nu am pe nimeni, mai aproape. Haid' să plecăm la Brașov, unde cel puțin am pe soru-mea. Apoi călătorim pe răcoare...

— Bine!... Să plecăm, deși doriām să văd pe boierii din Țara Oltului și la biserică; că trebuie să se știe că în Țara Oltului mai toți Românii sunt boieri! Și... cu omnibusul d-lui Sorea, am plecat la ora 8 spre gară și de aci spre Brașov... Lume puțină și la gară și pe tren, se vede că călătorim numai printre Români care, Dumineca, stau pe acasă... Românește ceruse bilet de drum la gară, singurul sătean român, cu care stătușem nițel de vorbă și care imi spuse că în Țara-Oltului sunt numai Români; peste Olt — în Ardeal — mai dai și de câte un sat sășesc. Vă să zică, a rămas până azi în conștiința sătenilor români din Țara-Oltului, amintirea vremii când Țara-Oltului era independentă — sub ducii sau voievozii de Făgăraș, sau când aceste ținuturi se țineau de voievozii români din Muntenia... Ce »fine minte«, ce conservator este poporul român! Românește vorbește cu noi până și conducătorul de tren, nu ca pe valea Someșului-mare, unde impiegații trenului făcut cu bani românești, nu vor să vorbească românește nici măcar cu țărani români.

Cât ce am pierdut din zăre Făgărașul, soția mea își revine. Avem timp destul să privim frumoasa Țară a Oltului. Și cu adevărat, ținuturi mai frumoase, mai

II. 'Chemarea studenției față de idealul cultural-național.

Conferință în care se va arăta: Activitatea studentească pentru ajutorarea ridicării culturale, economice și sociale a poporului român. Trezirea conștiinței publice a întregului popor românesc față de problemele existenței naționale. Mijloacele prin care studenția va putea coopera la realizarea acestor scopuri.

III. Organizarea unitară a întregii studenții românești.

1. Organizarea studenției după centre universitare lucrând pe baza aceluiaș program elaborat în congres. Studenția din Iași și București își va alege fiecare din sânul ei, la începutul fiecărui an universitar, câte un comitet de 12 delegați, cari vor reprezenta interesele studentești.

2. Organizarea studenției pe cercuri județiene, lucrând pentru aducerea la îndeplinire, fiecare în județul său, a aceluiaș program. În fiecare an se va ținea câte o întrunire de delegați ai celor două comitete, din Iași și București, succesiv în câte unul din aceste orașe, la care întrunire vor participa și delegați ai tuturor celorlalte centre universitare, unde urmează un număr mai mare de studenți români. Cătră acest comitet general se va înainta de fiecare cerc județian câte un raport amănunțit, asupra activității sale anuale. Rapoartele aceste vor fi cercetate și date publicității.

S'au mai propus o serie de chestiuni, cari rămân a se discuta și hotărî în congres: a. Raporturile dintre studenție și Liga Culturală. b. Căminuri studentești în București și Iași. c. Un semn distinctiv studentesc. d. O sărbătoare a studenției. e. Inființări de societăți de excursie, sport și gimnastică. f. Inființări de societăți filantropice studentești. g. Birouri medicale-juridice studentești. h. Chestii studentești interne: seminarii, taxe, examene, programe, regulament de disciplină etc. i. Reduceri pe căile ferate române. j. Apariția unui organ studentesc.

Ca încheiere, din punctele discutate și admise de congres, se va întocmi un program general, care va călăuzi activitatea viitoare a studenților români de pretutindeni.

Inscrierile de participare la congres, se vor face, de acum înainte, numai la Iași, pe adresa comitetului organizator al congresului studentesc, universitatea Iași, până la data de 25 August. Orice înscriere va fi însoțită de taxa de doi lei, trimisă prin mandat postal sau în mărci poștale, în schimbul căreia se va expedia, fiecărui student, programul și cartea de legitimație, care singură dă dreptul la reducere de 75% pe căile ferate române, precum și la participarea la toate debaterile, serbările și excursiile ce vor avea loc cu acest prilej. De asemeni se va indica adresa lămurită și numărul cărței de student.

Studenții cari vor voi să se înscrie cu vreuna din conferințele fixate prin acest program, vor trebui să anunțe comitetul ieșan, până la data de 15 August, rămânând ca conferințele în întregime, să fie

înaintate, cătră același comitet până la 25 August cel mai târziu. Din aceste conferințe se vor alege, de cătră comitetul general, întrunit în Iași cele mai complete. Tot atunci se vor fixa și celelalte modalități ale congresului. Toate comunicările, precum și toate propunerile lămuritoare și completătoare asupra conferințelor rostite în congres, se vor înainta în scris, biroului care le va supune aprobării congresului.

În fiecare din seriile celor patru zile cât va dura congresul, vor avea loc serbări cu caracter național. Cele două zile ce vor urma — 10 și 11 Septembrie — sunt destinate unei excursiuni în direcția: Braila-Galați-Constanța-București.

Încheind acest program, comitetul general cere întregii studenții românești, să se pătrundă de seriozitatea împrejurărilor prin care trecem și să participe, în număr cât mai mare, la acest prim congres studentesc cultural-național, care să nădăjduim că va însemna o epocă nouă în viața studenției române.

București: Ioan G. Savin, D. V. Anghel, V. Țino, M. Adămescu, V. Ispir, M. Russu-Șirianu, Gh. Lazăr, Gh. Balodima, Radu Portocală, Const. Pastia, N. Dicescu, N. Petrescu.

Iași: N. Ion-scu-Govora, C. N. Ilrim, C. Bușacu, C. Coroiu, V. Buțureanu, I. Andrieșescu, Al. C. Cusin, E. Ionescu-Darzeu, A. Tros, V. Tănase, Al. Balaban, T. Pecurariu.

Adunarea generală a despărțământului Năsăud.

(Raport special).

În 15 l. c. și-a ținut despărțământul Năsăud al »Asociațiunii« adunarea generală din acest an în frunțașă comună Iva mare.

Deja pe la oarele 10 a. m. un public foarte numeros, în majoritate țărani îmbrăcați în haine de sărbătoare, în frunte cu inimosul și neobositul preț d-l Ieronim Slavoacă, aștepta cu nerăbdare scărirea trenului special, care avea să aducă pe membrii comitetului despărțământului dela Năsăud precum și pe alți caspați din împrejurime. Precis la 11 oare trenul intră în gară. Taraful de lăutari intonă »Deșteaptă-te Române«, iar publicul izbucnește în furtivoase și nesfârșite strigăte de »Trăiască!«.

La oarele 1 1/2 adunarea se deschide în biserica gr-cat. prin cuvântarea președintelui despărțământului, d-lui vicar Cîril Deac.

Din punctele ședinței e vrednică de relevat conferința d-lui A. Sasu: »Urmările alcoolismului«, ținută într'un stil viguros și curat pe înțelesul poporului, care a fost mult aplaudată. O cuvântare de o rară putere sugestivă a rostit d-l profesor Lăcurariu, secretarul despărțământului. Cu o vervă admirabilă a ilustrat și bicuit indiferențismul și nepăsarea ce o purtăm

pitorești, mai romantice ca celea de pe la Șinca nouă și vechie nu-mi aduc aminte să fi văzut: păduri cu poeni, întretăiate de câmpii cultivate cu tot felul de bucate, cu cartofi și cu cânepă, adumbrite și aceste de arbori presărați în lungiș și 'n curmezis, îți fac impresia unei panorame încântătoare...

Pe la Șinca, trenul merge incetinel căci se mai lucrează la linia ferată care aci se prăbușise pe distanța de vre-un klm. Șinca-vechie, imi revoacă în memorie pe nemuritorul cronicar Șincăi de eadem, a cărui sfântă umbră par'că o văd rătăcind pe aceste plajuri cu dășagii pe umere, purtând într'ânșii titlul de glorie al neamului românesc, condamnat de judecătorul ungar prin draconica sentință: »Ore-ra-i vrednică de foc, autorul de furci!...«) Și, de pe aceste încântătoare plajuri, Tu părinte al reabilitării originii și numelui roman, prigonit ai fost de o soartă nemiloasă, a-ți țără o viață mizeră printre străini, a cultivă minți străine și a muri, pe pământ străin!... Când oare Românii își vor expia greșala... și vor reabilita memoria lui Șincai printr'un monument vrednic de titanica-i mincună și de glorioasa lui operă?... Și involuntar, conștiința imi asociază și alătură aceste trei mari figuri oltene: Șincai, Lazar, Negru-Vodă.

Meditațiunii acesteia puse capăt suieratul locomotivei, indicând intrarea în

tunelul săpat prin ramura de munte, ce desparte valea Oltului de valea Bârsei.

Par'că am trecut pe altă lume... Admirăm Vlădeni, frumosul sat românesc, o Săviște în mic, Vlădenii, pe care statisticienii unguri n'au știut cum să-l schimonosească..., ca pe mai frumoasa Codlea, pe care era să nu o recunoașem sub pocitul nume de »Fekete-halom...« De aci, în câteva minute, pe locuri umblate, sosim la Brașov, unde fiind chiar timpul prânzului, mîncăm la gară în societatea unui cunoscut ploștean... Seara ne luăm în posesie, sub Tâmpa, noua locuință pentru câte-va zile, la dorința dudușii, de a petrece cătră în societatea unicei sale surori, a doamnei Amalia Chiffa, mama tinărului Emil Chiffa (dela »Revista Bistriței«) care se ilustrase cu câteva poezioare bunicile în coloanele venerabilei noastre »Gazeta Transilvaniei«...

Aci, am vizitat într'o zi, mormintele falnicilor apostoli și martiri ai neamului, a lui Andreiu, a lui Iacob și a lui Aurel Mureșianu, vărsând, ca tribut de evlavioasă recunoștință, câte o lacrimă pioasă. Și luându-mi drept suvenir, câte o frunză de pe morminte, le-am urât să-și odihnească în pace osămintele trude în munca titanica pentru un neam nevoiaș, amărâte și chinute de cei ce răstignesc adevăru și dreptatea!

Brașov, sub Tâmpa, August 1909.

Prof. V. G. Borgovanu.

*) Opus igne, autor patibulo dignus,

n deobște față de cea mai măreață instituție culturală a noastră: Asociațiunea. Mirunatul d-sale discurs, ascultat cu cea mai încordată atenție, a stârnit un adevărat vihor de aprobări și aplauze. Sub impresia acestei cuvântări s'a înființat o *bibliotecă populară*, pentru care scop s'a colectat frumoasă sumă de 50 coroane. Din taxele noilor membrii înscrși cu acest prilej s'au încasat 385 coroane.

Un banchet de 80 tacâmuri a sfârșit actul adunării, în decursul căruia d-l profesor *Pletosu* a rostit un binesimțit toast în sănătatea președintelui Asociațiunii, d-lui *Iosif Slerca Șulufiu*, care, la propunerea d-lui *Păcurariu*, a fost salutat prin o telegramă de aderență.

După banchet oaspeții au vizitat frumoasa expozițiune de industrie casnică aranjată cu mult zel de d-șoara *Letiția Slăvoacă*. Din ofertele benevole s'au adunat aici 30 coroane, din cari bani se vor răscumpăra cele mai frumoase lucruri expuse pentru muzeul nostru național din Sibiu. Tot d-șoara *Letiția Slăvoacă*, care este o pictoră-amatoare distinsă, a avut amabilitatea să pue la dispoziția comitetului aranjator un frumos tablou al d-sale, care s'a sorțit în folosul bibliotecii Asociațiunii, câștigându-se astfel suma de 38 coroane.

Seara a avut loc, în sala otelului Comunal, o serată reușită, din a cărei programă voi releva: aria populară *»Bagă Doamne luna'n nor«*, cântată cu acompaniament de lăutari de țărani *Ambrozio Galeș* și care a fost viu aplaudată, precum și *»Doina Ciobanului«* executată pe flaută de d-l *Titu Slăvoacă*, deasemenea bine primită.

După serată, firește, dans până'n dalba ziuă. Intre d-șoarele prezente am observat pe d-șoarele *Letiția Slăvoacă*, *Beti Precup*, *Zoe Pletosu*, *Otilia Manu*, *Sabina Slăvoacă*, *Virginia Ball*, *Virginia* și *Mărioara Grivase*, *Otilia Bulbuc*, *Mărioara Buzilă*, *Eisabeta Bodo* etc.

Reușita serbării este în primul rând meritul părintelui *Ieronim Slăvoacă*, care n'a cruțat nici oboseală, nici jertfe materiale în interesul succesului.

lr.

Speculațiunea cu grăul românesc.

Cetim în »Secolul« din București:

Cetitorii noștri sunt în curent cu marea agitație ce ține de mai bine de o lună la bursa de cereale din Budapesta în jurul grăului românesc. S'au vândut până acum peste 1 milion de chintale metrice de grău românesc pentru morile din Budapesta și pentru cele din provincie, reprezentând o valoare de peste 30 milioane coroane.

Și acum tot la bursa de cereale de acolo se vând mari cantități de grău românesc pentru Croația, Dalmația și Fiume. Ba și morarii din Praga au început să facă oarecari angajamente. Cu toate acestea câțiva interesați reușesc a ține prețurile mai jos ca acum două săptămâni.

Morarii din Budapesta, formând cu toții un puternic cartel, s'au aprovizionat până acum pe timp de șase luni cu grăul românesc. Și spre a-și răzbuna în contra agrariilor unguri, cari s'au sindicalizat spre a vinde cu prețuri exorbitante grăul unguresc, s'au întrunit la conferință și de comun acord și în unanimitate au decis ca începând dela 15 Noembrie și până la 15 Martie toate morile să suspende lucrul două zile pe săptămână afară de sârbători și de Dumineci.

S'a calculat că astfel morile nu vor lucra decât două ani din cele patru luni, și în consecință ștocul actual de grău românesc le va fi absolvat suficient până aproape de 1 Aprilie anul viitor.

Astfel proprietarii unguri vor fi osândiți a sta cu grăul lor în magazii până la primăvară sau să-l vândă cu preț scăzut, căci de un export, care presupune o mare concurență cu grânele ieftine din Rusia și din Argentina, nici vorbă nu poate fi.

Această deciziune a morarilor din Budapesta a produs o adevărată panică printre agrariii. Și spre a-și răzbuna, presa agrară face studii false asupra grăului românesc, încercând a-l discolifica și a-l prezenta în culorile cele mai negre: Ba că din grăul românesc nu se poate face pâine așa bună ca din cel unguresc, ba că nu va mai fi făină de lux, deoarece grăul românesc nu poate da; ba că cofetăriile și frănzările vor suferi mult și vor pierde și mai mult ne mai având făina ungurescă, etc.

Toate aceste însă, nu prind de loc. Azi în Budapesta pâinea, franzela, prăjiturile, etc. se fac numai din grăul românesc și toată lumea este mulțumită.

STIRILE ZILEI.

- 10 August v.

Cursurile dela Văleni organizate de d-l N. Iorga s'au terminat în 14 August, prin o mică serbare de despărțire, plină de entuziasm și de fâgădueli pentru anul viitor. A vorbit cu focul și cu duioșia obișnuită d-l N. Iorga, îndemnând pe oaspeți să nu primească nici un ajutor oficial ci să se razime pe propriile puteri. A pus în vedere, că va ceti în orașele din România conferențe și din banii adunați astfel va lăsa să se construiască o sală pentru cursuri la Văleni. Și de astădată, accentuat caracterul românesc al activității sale »Viața noastră nu poate fi decât românească. Noi de noi să trăim, neprimind nici un fel de acomodare, izolați creindu-ne o cultură națională și o economie națională.« Pe viitor a anunțat cursurile de istorie bisericească ale lui V. Pârvanu, cursuri ținute până acum la universitatea de vară subvenționată de stat la Iași. Au vorbit apoi și alții, profesorul din Bucovina G. Tofan, fâgăduind să aducă sute de compatrioți ai săi, la an. A doua zi s'a făcut o excursie mare până la Craiova. — Interesant, că vara asta au fost și 20 de militari la Văleni, la »cuibul de anarhie«, cum îi zise presa ovreiască de dincolo.

Arderea fabricii de cherestea din apropierea gării Periș. Din București se anunță, că un îngrozitor incendiu s'a declarat Sâmbătă noaptea la fabrica de cherestea a domeniului coroanei Cocioc din apropierea gării Periș. Focul a izbucnit dela atelierul de fierărie situat lângă gaterie. Au ars în total peste opt sute metri cubi lemnărie în valoare de 80,000 lei; a mai ars o mare cantitate de doage și taleșe, 2 gaterie, 3 ferestre, 2 ferestre circulare, 2 butoaie cu vaselină, 2 cu ulei, 4 vagonete de tras lemne la gaterie, pompa de incendiu, a fost distrus dinamul și întreaga instalație a fabricii. Toate acestea întrecând suma de alte 80 mii lei. Lemnăria întreagă precum și fabrica cu toate instalațiile ei sunt asigurate la soc. »Generală«. Din cercetările făcute s'au putut stabili următoarele:

Atelierul fabricii au întrerupt lucrul de două zile, din cauza defectuoșității unui dinam electric. În timpul acesta fabrica era cu desăvârșire părăsită de către lucrătorii. Rămăsele numai mecanicul *Anton Iacob* cu gardianul *G. N. Nițu*. Mecanicul lucrase în timpul zilei până spre seară cu o forjă. Câteva oare mai târziu, gardianul *Nițu*, după însuși declarațiile sale, a observat deodată flăcările eșind din partea din mijloc a atelierului, care era construit numai din lemnărie. A dat imediat alarma dar cum fabrica era pustie — și personalul administrativ se afla dus la București — și cum lemnăria era depozitată prea aproape de atelierul incendiat, focul s'a întins repede, transformându-se într'un adevărat dezastru. Deși cantitatea de lemnărie era enormă și deși focul se întinsese foarte mult, totuși pompierii au reușit să localizeze în parte incendiul.

Panica din palatul regal din Budapesta. Sâmbătă pe când publicul aștepta pe scările palatului regal permisiunea de a vizita palatul, o coloană dela scări se prăbuși cu mare șgomot. Publicul fu cuprins de panică. Unii strigau: »Fugiți, un atentat cu bombe! se dărâmă palatul!« Publicul se liniști în cele din urmă după ce s'a stabilit adevărul. Sunt trei grav răniți.

Nou avocat român. D-l Dr. Augustin *Mircea* ne anunță, că își va deschide în 1 Septembrie cancelaria advocațională în Șimleu, strada principală, vis-a-vis de judecătoria cercuală.

Blierot în Budapesta. Ziarele maghiare aduc știrea cu mult alai, că *Blierot*, refuzând întâi invitațiile din partea Vienei și Berlinului, a fâgăduit societății de navigație aeriană din Budapesta de a veni și a ceti o conferință în capitală despre succesele sale. Unele publicații și o depeșă a lui *Blierot*, în care anunță de a face chiar și o ascenziune cu aeroplanul său în Budapesta. Ideea este probabil a noului primar, care se zice, poartă mare interes pentru atracțiile ce ar putea mări circulația străinilor în Budapesta.

Panică la serbarea S-tului Ștefan. Din Viena se anunță, că cu ocazia serviciului divin, celebrat în biserica S-tului Ștefan, un bărbat de vreo 45 ani a aruncat o piatră mare în icoana Maicei Domnului dela altarul principal. Mulțimea care asculta serviciul divin a fost cuprinsă de mare panică, așa încât serviciul divin a trebuit să fie întrerupt. Făptătorul a fost prins și luându-i-se interogatoriul, a spus

că el a voit cu orice preț să ajungă în temniță. Și pentru ca să-și ajungă scopul, a recurs tocmai la acest mijloc.

Un accident pe linia ferată Brașov-Făgăraș. Ni-se scrie: Având niște afaceri urgente prin Brașov și isprăvindu-le m'am întors Luni cu trenul iarăși în cinstitul și jidovitul Făgăraș. La întoarcerea mea era să se întâmple un caz foarte tragic. Locuitorul din Reușor, *Nicolae Oancea* s'a apropiat cu carul încărcat de cânepă de rampa trenului chiar în momentul când acesta se apropia de rampă. Din norocire însă locomotiva a atins numai ruda carului, răsturnându-l cu vaci cu tot într'un șanț de vreo 3 metri adâncime. Privind din fereastra trenului am observat pericolul de timpuriu. Ne fiind însă în vagonul meu un signal de alarmă n'am putut ajuta nimic. Presupun că omul și nevasta din carul cu cânepa au moțâit în acel moment, iar mașinistul mânănd cu o viteză foarte mare, n'a avut grije, căci carul venea din partea Oltului, iar mașinistul ședea cu spatele către Olt. În genere siguranța pe aceasta linie lasă mult de dorit.

O linie telefonică între Viena și Berlin. Intre Viena și Berlin se va construi încurând o nouă linie telefonică și telegrafică, care va servi însă numai spre scopuri militare.

Petrecere în Sebeșul-săsesc. Tinerimea studiosă din Sebeșul-săsesc invită la petrecerea cu joc ce o va aranja Sâmbătă în 28 August st. n. a. c. în pavilionul hotelului »Leul de aur«. Inceputul la 8¹/₂ oare seara. Prețul de intrare: De persoană 1 cor. Venitul curat e destinat »Fondului pentru înființarea unei biblioteci publice rom. în Sebeșul săsesc.

Câtă armată are Spania în Maroc. Ziarul »Le Matin« comunică că generalul *Marina* a cerut din nou 8000 soldați. Trupele auxiliare sunt pe cale spre Melilla. Cu aceștia armata spaniolă numără 48000 soldați.

De vânzare. »Transilvania«, organul Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului român, pe 10 ani complet 1898—1907 inclusive. Prețul după invoială. Informațiuni mai detaliate de administrația »Gaz. Trans.«

Un harnic candidat de avocat află aplicare în cancelaria avocatului Dr. Moga din Brașov, începând cu 15 Sept. st. n.

Muzică pe promenadă. Măne la oarele 5¹/₂ muzica orașului va cânta la promenada de jos.

După treizeci ani.

- 17 August 1909.

Maturizanții die anul 1879 la gimnaziul din Năsăud, după un interval de 30 ani, au avut în 16 August a. c. o convenire la băile din *Sângeorzul român*.

S'a constatat, că în acel an au depus examenul de maturitate la gimnaziu următorii: *Solomon Halită*, *George Curtean*, *Dumitru Ciuta*, *Petru Chereștes*, *Iuliu Moisil*, *Ioan Macavei*, *Andrei Monda*, *Aurel Moldovan*, *Ioan Solopa*, *Toader Bondriș*, *Simeon Pântea*, *Niculai Pop*, *Alesandru Pop*, *Valeriu Verzea*, *Tit Făgăraș* și *Dănilă Sânjoan*. În decursul timpului au repausat: *Ioan Macavei*, *Toader Bondriș*, *Simeon Pântea*, *Alesandru Pop* și *Valeriu Verzea*.

S'au prezentat la convenire *Solomon Halită*, *George Curteanu*, *Dumitru Ciuta*, *Petru Chereștes*, *Andrei Monda*, *Aurel Moldovan*, *Ioan Dologa*, *Niculai Pop* și *Dănilă Sânjoan*. Nu s'au putut prezenta din cauza depărțării *Iuliu Moisil* și *Tit Făgăraș*.

Cei prezenți sau pozat în grupă dimpreună cu foștii profesori *Ioan Ciocan* și *Grigore Pletosu*. Seara a fost cina comună la hotelul băilor, la care au participat și foștii profesori *Dr. Pavel Tanco*, *Ioan Ciocan* și *Grigore Pletosu*. La masă *Dănilă Sânjoan* a salutat pe foștii conșcolari în viață, i-a invitat la renoirea și întărirea legăturii de amicie și frățietate și a exprimat condolențe pentru cei repausați. Au mai vorbit *Aurel Moldovan*, pentru părinții repauzaților și pentru foștii profesori și *Solomon Halită* pentru foștii profesori. Apoi fostul director gimn. *Dr. Pavel Tanco* răspunde în numele corpului profesoral la expresiunile de reverință adresate acestora și fostul profesor gimn. *Ion Ciocan* ține o prelegere instructivă despre însemnătatea culturii și modurile promovării ei.

Cei prezenți au colectat între ei suma de 200 cor. pe care au predato profesorul *Grigore Pletosu* cu menirea, ca întru eternizarea momentului de convenire să se întrebuițeze spre scop cultural.

Intrunirea de revedere a fost foarte animată și a durat până în zorii zilei următoare.

Un participant.

ULTIME ȘTIRI.

Zlatna, 23 August. Astăzi la oarele 3 p. m. a avut loc aci darea de seamă a deputatului nostru *dr. Alexandru Vaida*, însoțit fiind de d-nii deputați *dr. Mihali* și *dr. Ștefan Pop*. S'a anunțat și venirea altor deputați. Entuziasmul e mare, și până acum ordinea este exemplară.

Cernăuți, 22 August. Adunările populare pentru aducerea în armonie a politicii tuturor Românilor din Bucovina continuă a se ținea în toate părțile. După Suceava și Cernăuți, acum *Rădăuții* au fost locul unei astfel de grandioase manifestări de unire și frățietate. S'a votat și aci, unanim o rezoluție, în care cer deputatului lor reîntrirea în partid.

Madrid, 23 August. Lupta decisivă contra Cabililor întâmpină mari greutăți din cauza lipsei de apă și din cauză că trebuie făcut înainte un canal la *Machica*. Pentru moment Spaniolii bombardează localitățile Maurilor. La *Malaga* un tren sanitar se află gata spre a transporta pe răniți.

Londra, 23 August. Agenția »Reuter« află din Canea că guvernul cretan a asigurat pe conzului puterilor protectoare ale Cretei că e hotărât să urmeze dorințele Puterilor, adăugând că va publica o declarație oficială în scris imediat după ce ordinea va fi restabilită în insulă.

Autoritățile din *Candia* scoboriseră catargul purtând steagul grecesc, dar mulțimea armată l'a pus din nou la loc. Detașamentul miliției era de față, dar a fost în neputință să se împotrivescă. Populația înarmată a stat îndelung lângă steagul grecesc spre a-l apăzi.

Berlin, 23 August. Impăratul *Wilhelm* va sosi la 8 Septembrie la *Iglau* și re a asista la manevrele din *Moravia*.

Bibliografie.

Bucolicele și Georgicele lui *Vergiliu* traduse de cunoscutul și apreciatul scriitor și profesor pensionar *M. Străjanu*. București I. V. Socecu. Se pot procura prin librăria *A. Mureșianu*. Prețul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Traducerea e făcută de un bărbat competent, din cuviat în cuvint și e însoțită de analiza tuturor cuvintelor cuprinse în textul latin. Elevii gimnasiai, cari au fost nevoiți până acuma a utiliza traduceri streine, de sigur se vor bucura de această carte.

M. Străjanu: »Legătura între filozofie« și științele experimentale. I. Intellesul filosofic. II. Problema puterii de viață ca hotăr între filozofie și știință. — Preț: 50 bani, plus 10 bani porto.

M. Străjanu: »Nerina«, un episod din viața poetului *Lop rii* (năvelă după *Paul Heyse*). Preț: 30 b., plus 5 b. porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Râm.

Redactor respons.: Victor Braniceu.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultanți

an celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Wallischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul *De Lahmann* — cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietetice; 1/2 oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: *Maria-Enzensdorf bei Wien*.

Cu desușuri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

Nr. 9694/1909.

PUBLICAȚIUNE

referitoare la prezentarea novelor fașiuni despre darea de case socotită după chirii pentru toate locuințele închiriate de proprietarii de case sau de vile pe întreg sezonul de vară sau închiriate în alt mod, sau folosite de proprietarii înșiși adecă locuințe, cari se pot folosi numai într'un anotimp anumit.

Înaltul Ministeriu reg. ung. de finanțe a ordonat prin ordinațiunea circulară Nr. 79749/909, ca la locuințe de sezon, lucrările pentru măsurarea dării de casă pe anul 1910 să se înceapă deja de pe acum prin adunarea fașiunilor de dare.

Ca bază pentru darea de casă este a se considera la locuințe de sezon de venit brut anual venitul supus dării de fapt obținut pe timpul folosinței (chiria pe sezon la locuințele de sezon închiriate, și valoarea chiriei la locuințe de sezon neînchiriate), carele, în cazul dacă din oarecare cauză nu s'ar putea stabili, trebuie fixat din oficiu prin prețuirea valcarei folosinței.

După-ce în Brașov locuințe de sezon se află atât pe intravilanul orașului Brassó, cât și pe extravilanul acclua. (mai cu seamă în Nou, în Valea Timișului, în Stupini etc.), se provoacă toți acei proprietari de case, cari posed locuințe de sezon și le închiriază la persoane pe vară, sau cari le folosesc ei înșiși, a prezenta până în 30 August 1909 la subsementul oficiu de dare fașiunile de dare referitoare la aceste locuințe de sezon, scrise pe nouăle formulare, cari se pot căpăta la oficiul de dare orășenesc, evitând astfel pedeapsa prevăzută în §. 48 al articol. de lege VI. din 1909. (Legea despre darea de casă).

Cu această ocaziune având în vedere §. 61 și 64 ai instrucțiunei date la noua lege de dare după chirii sunt a se observa următoarele:

1) Dacă locuința este închiriată pentru tot sezonul la unul și același chiriaș, atunci trebuie fasonat ca venit de chiria întreaga sumă de chirie obținută pe întreg sezonul, cu prinzând și valoarea prestațiunilor laterale. Chiriașul este obligat, la provocarea proprietarului casei, a adevări exactitatea fasonării prin subscrierea fasonării în rubrica destinată spre acest scop.

2) Dacă locuința nu este închiriată pe întreg sezonul la unul și același chiriaș, atunci cel obligat la fasonare trebuie să fasoneze ca chirie de sezon venitul plătit de toți chiriașii împreună cu valoarea prestațiunilor laterale. În acest caz însă nu este obligat nici unul din chiriași de a adevări exactitatea fasonării de dare.

3) Referitor la locuințele cari stau goale pe timpul sezonului, în localități cari sunt impuse legei generale de dare după chirie se ia baza de dare a anului trecut ca venit curat-brut. Pentru anul 1910 este deci baza de dare cea hotărâtă pe anul curent.

4) La casele, locuințele și vilele, cari pe timpul sezonului se folosesc de proprietarul faptic, sau se cedează de a esta altora fără plată tot pe durata sezonului, adecă cari nu sunt închiriate, — în localități, cari sunt supuse legei generale de dare după chiria, — este, în sensul §. 11 al instrucțiunei la noua lege de dare după chiria a se induce în fașiunea de dare ca venit brut de chiria valoarea folosinței (valoarea chiriei), care s'ar fi obținut în caz de închiriere

5) Dacă locuința de sezon după trecerea sezonului nu rămâne goală,

ci se folosește de proprietarul faptic sau se închiriază din nou, atunci la astfel de locuințe nu este a se fasona valoarea de folosință obținută pe timpul sezonului, ci valoarea de folosință pe anul întreg.

În cazul dacă fașiunea prezentată ar fi defectuoasă, sau dacă în termenul fixat nu s'ar prezenta fașiune, respectivii vor fi provocați în sensul §. 63 al instrucțiunei amintite a întregi defectele însemnate în termen de 8 zile, respective în cazurile înșirate în punctul 1 și 2 a aliniei penultime a §-lui 63 al instrucțiunei vor fi provocați cu recepisă a prezenta fașiunea lor tot în termen de 8 zile.

Brassó, 19 August 1909.

(1-2) *Oficiul de dare orășnesc.*

Cursul la bursa din Viena.
Din 22 August n. 1909

Renta ung. de aur 4%	113 55
Renta de corone ung. 4%	92 60
Impr. câi. fer. ung. în aur 3 1/2%	82 25
Impr. câi. fer. ung. în argint 4%	92 45
Bonuri rurale croate-slavone	94 —
Impr. ung. cu premii	200 75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	143 50
Renta de hârtie austr. 4 1/10	96 —
Renta de argint austr. 4 2/10	95 95
Renta de aur austr. 4%	116 85
Renta de corone austr. 4%	95 80
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	83 35
Losuri din 1860	161 50
Acții de-ale Băncei ung. de credit	1765.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	758 —
Acții de-ale Băncei austro-ung.	652.—
Napoleoniori.	19 02
Mărci imperiale germane	117,27 1/2
London vista	239 70
Paris vista	95 17
Novo italiens.	95.—

Cursul pieței Brașov.
Din 23 August n. 1909.

Bancnote rom. Cump. 18 98	Vend. 19 04
Argint român	18 80
Lire turcesci	21 40
Scris. fonc. Albine 5%	100.—
Roble Rusesci	251 50
Gapoleoniori.	19.—
Nalbeni	11 20
Mărci germane	11 17

Se caută

o bucătăreasă româncă pentru o familie distinsă din Moldova (România). Poate fi angajată lunar sau anual. Salar 30—35 lei lunar, pe lângă cuartir și cost. Postul este a se ocupa imediat A se adresa la Administrația „Gazetei“.

Aviz!

În Magyarbodza comit. Háromszék (Treiscaune, se dă în antrepriză tălătul alor 12 mii copaci (fagi) în grosime dela 31 cm. însus diametru, care au să fie lucrați în trunchi de 2-30 metri lungimea. Lucrarea aceea să începe la 1 Septembrie 1909 și are să dureze până la 1 Septembrie 1910.

Doritorii de a lua aceasta lucrare în antrepriză pot afla informațiunile mai deaproape în cancelaria advocațională **Dr. G Venter**, Strada Hirscher Nr. 15, pentru a afla informațiunile. (689,4-3.)

În

Prăvălia de haine de dame a lui **N. P. GOLDMANN**, Brașov, se primește

o Domnișoară ca vânzătoare.

Doritoarele de a ocupa acest post, să se prezinte în persoană. (694,2-3.)

Aviz!

Se primește cu toată întreținerea **2 școlari români** din casă bună sub 14 ani la **Johana Schmidt**, văduvă de angloai în Brașov, Strada Prundului Nr. 9, vis-à-vis de gimnaziul românesc. (693,2-3.)

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1908		1909	
2 August		25 Iulie	1 August
A c t i v :			
125.075,860	87775860 Reser. metal. aur 867686781	120.871,485	120.931,178
	37300000 „ Trate aur 34162500		
756,691	Argint și diverse monede	646,711	495,812
64.392,989	Portofoliu Român și străin.	60.772,818	64.385,371
8 381,800	*Impr. contra efec. publice 12413250		
17 453,707	„ „ „ în cont-curent 17940458	31.071,144	30.353,708
11 999,924	Fonduri publice	11.999,924	11.999,924
15.480,553	Efectele fondului de rezervă	15.093,086	15.093,086
3.216,621	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3.151,121	3.151,121
5 953,537	Imobile	5.977,043	5.979,132
700 008	Mobilier și Mașini de Imprimerie	705,338	705,338
210,332	Cheltueli de Administrațiune	133,578	145,744
110.201,809	Depozite libere	111.457,015	111.964,815
18,291,657	Conturi curente	32.960,877	37.616,328
26.013 121	Conturi de valori	29.034,165	28.949 964
408.128,609		423.874,335	431.767,521
P a s i v :			
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
24 928,807	Fond de rezervă	26.727,618	26.727,618
3.734,034	Fondul amortis. imob. și material	3.992,572	3.992,572
254.753,770	Bilete de Bancă în circulațiune	267.170,240	274.474,900
2.190,642	Profit și Perdere	2.237,648	2.237,648
319 547	Dobânzi și beneficii diverse	289,242	369,968
110.201,801	Depozite de retras	111.457,015	111 964,815
408.128 609		423.874.335	431.767,521
	Scomptul 5%		
	* Dobânda 5 1/2%		

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

- IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.
- CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
- STATUTE.
- FOI PERIODICE.
- BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.
- PROGRAME ELEGANTE.
- BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.
- ANUNȚURI.

- REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.
- BILANȚURI.
Compturi, Adrese,
Circulari, Scrisori.
Couverle, în toată mărimea.
- TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.
- PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
- BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia **A. MUREȘIANU**, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 kleri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.